

o utworzenie Konferencji Rektorów Szkół Akademickich w Polsce (na wzór podobnej, działającej przed wojną). Ostatecznie „Konferencja” powstała na zebraniu rektorów w Poznaniu w dniu 9 grudnia 1981 roku. Jej powstanie przewidywał projekt ustawy o szkolnictwie wyższym. Konferencja uznała, że protest studencki spełnił swój główny cel – projekt ustawy znalazł się w Sejmie – wobec czego wezwała organizacje studenckie do zmiany formy protestu. Po tym apelu studenci zawiesili strajki okupacyjne i bojkot zajęć. Konferencja podtrzymywała wcześniejsze stanowisko rektorów w sprawie WSiNz. Radom i losów ustawy o szkolnictwie wyższym. Rektor z Radomia nie został członkiem Konferencji Rektorów. Zebrani w Poznaniu rektorzy stwierdzili w opublikowanym „Oświadczeniu”, że w opinii środowiska akademickiego zaufanie stracił minister szkolnictwa wyższego.

W październiku 1981 roku rozpoczęli na uczelni pracę komisarze wojskowi. W zielonogórskich uczelniach zostali nimi pułkownicy ze Studium Wojskowego. Tacy komisarze działali wszędzie, w miastach, gminach, województwach, fabrykach i ministerstwach. W Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego, komisarzem został płk prof. Edward Włodarczyk, późniejszy Komendant Wojskowej Akademii Technicznej. W uczelniach mieli oni patrzeć „na ręce” rektorom, uczestniczyć w podejmowaniu wszelkich decyzji i informować o wszystkim władze.

3. Wprowadzenie stanu wojennego

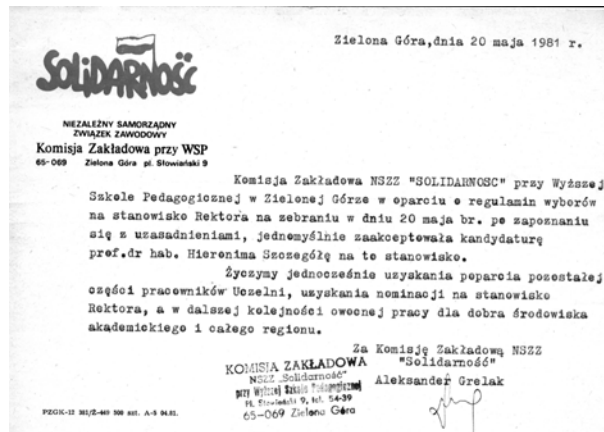
Oczekiwanie środowiska akademickiego nie zostały jednak spełnione. 13 grudnia 1981 roku wprowadzono stan wojenny. Uczelnie zamknięto, studenci wyjechali do domów, zawieszono działalność wydawniczą uczelni, najbardziej aktywnych działaczy opozycji internowano.

Wśród internowanych w Zielonej Górze 21 osób znaleźli się też pracownik Wydziału Budownictwa Edward Kozłowski, działacz Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela oraz student Jan Markowski, działacz NZS. Nieco później aresztowano inż. Tadeusza Kopeckiego z Wydziału Budownictwa, przewodniczącą Komisji Zakładowej „Solidarność”. Zarzucono mu rozpowszechnienie ulotek i wydawnictw nielegalnych.

W WSP, krótko przed stanem wojennym powołano na ćwiczenia wojskowe szefa uczelnianej „Solidarność”, matematyka Aleksandra Grelaka, opóźniając mu obronę pracy doktorskiej na UAM. Doktorat obronił po „ćwiczeniach” w 1982 roku, chociaż były próby odwołania obrony, czemu zapobiegli rektorzy UAM i WSP. Jego promotorem był doc. A. Grytczuk, zresztą wiceprezes uczelnianej „Solidarność”.

Władze zabiegały też o zwolnienie z pracy 68-letniego doc. historii Władysława Korcza (1913-1997). Udało się go jednak utrzymać na etacie do końca roku akademickiego i odszedł na emeryturę, pół roku przed ukończeniem 70. lat. Nie przestano jednak publikować jego prac. Np. w latach 1982-83, gdy poważnie ograniczono działalność wydawniczą, opublikował 7 prac, w tym drugie wydanie rozprawy habilitacyjnej, sfinansowane przez uczelnię. Na kilku uczelniach w kraju Minister odwołał po wprowadzeniu stanu wojennego wybranych rektorów, m. in. w UAM (prof. J. Ziółkowski) i Uniwersytecie Warszawskim (prof. H. Samsonowicz).

Po wznowieniu zajęć w styczniu 1982 roku przystąpiono do nadrabiania przerw spowodowanych strajkiem w listopadzie-grudniu oraz wprowadzeniem stanu wojennego. Zajęcia dydaktyczne przedłużono do 15 lipca, co pozwalało zrealizować program nauczania i sprawność kształcenia nie odbiegała znacznie od lat ubiegłych. W WSP wyniosła ona 84 proc.

ZWIĄZKI ZAWODOWE UŻYSKAŁY W 1981 ROKU PRAWO WSPÓŁ-UDZIAŁU W ZGŁASZANIU KANDYDATÓW NA REKTORA

O ile aktywność społeczno-polityczna już nigdy nie osiągnęła stanu z lat poprzedzających stan wojenny, to stopniowo wracała do poprzedniego stanu aktywność kulturalna, sportowa i turystyczna studentów na obu uczelniach.

Najbliższe lata po wprowadzeniu stanu wojennego były okresem głębokich przemian w życiu szkół wyższych. Z jednej strony leczono rany z okresu chaosu i dezintegracji środowiska z lat 1980-81 oraz stanu wojennego, z drugiej stopniowo realizowano postulaty autonomii uczelni, samorządność, swobody badań i publikacji, otwarcia na świat itp. Działania te były naturalnie ograniczone możliwościami finansowymi w okresie głębokiej zapaści gospodarczej oraz rygorami stanu wojennego.

Hieronim Szczegółą

Diariusz prawniczy

We wrześniu i październiku ukazały się nowe przepisy prawne, ważniejsze z nich publikujemy:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz.U.04.207.2110);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 września 2004 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.04.210.2138);
- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 29 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U.04.214.2179);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 5 października 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyznawania dofinansowania zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów (Dz.U.04.224.2275);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 września 2004 r. w sprawie wzoru protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy (Dz.U.04.227.2298).

Urszula Dzikuś

Dział Organizacyjno-Prawny